

Momskrigaren från Lund

Gabriele Katthän driver en privat musikskola i Lund – och hon kämpar för en rättvis moms. En kamp som har pågått i decennier.

Pianisten och musikpedagogen Gabriele Katthän flyttade från Tyskland till Skåne för 35 år sedan. Med en gedigen utbildning från Berlin blev hon en välkommen förstärkning till kollegiet på Musikhögskolan i Malmö. Ganska snabbt insåg hon att den musikaliska frivilliga grundutbildningen dominerades av kommunala kulturskolor, och att det saknades en mångfald av aktörer och arbetsplatser. 1997 startade hon sin första privata musikskola i Lund.

Starten blev tuffare än väntat. Den dåvarande regeringen införde 25 procents moms på privata musikskolor, samtidigt som kommunala kulturskolor tilläts fortsätta att erbjuda samma tjänst momsfri. Momsfrågan och dess betydelse för en hel yrkesgrupp har sedan dess präglat Gabriele's arbetsliv.

HISTORIEN OM GABRIELE Katthän och hennes privata musikskola är ett tydligt exempel på hur momsen skapar en snedvriden konkurrens mellan olika utövare. Gabriele är skyldig att lägga på 25 procent i moms, vilket innebär att hennes kurser blir dyrare än hos den momsbefriade kommunala musikskolan. Studieförbund som säljer individuella musiklktioner slipper också betala moms.

- Jag har vänt och vridit på allt för att hitta en lösning. Momsfrågan har präglat min tillvaro som företagare i snart 30 år. Vi behöver komma ifrån det förvrängda värdet av tjänsten och återskapa en transparent prisbild, säger hon.

GABRIELE KATTHÄN HAR inte stillatigande accepterat två olika momssatser för samma tjänst – eller att situationen förvärrats av att offentliga bidrag som enbart ges till kommunala kulturskolor och studieförbund. Hon har skrivit debattartiklar, resonerat med politiker och samlat andra privata musikskolor till en gemensam röst. 2023 bidrog hon med synpunkter till de två riksdagsmotioner som föreslog att momsen skulle sänkas till 6 procent på privat musikundervisning – det är samma nivå som gäller för privata dansskolor. Att privata dansskolor kommer undan med en lägre moms beror på att dansverksamhet klassas som idrott – och då är momssatsen lägre än för musik. Båda motionerna avslogs men debatten är igång.

GABRIELE KATTHÄN FORTSÄTTER att kämpa för en lägre moms – och på önskelistan står ett möte med kulturministern Parisa Liljestrand (M).

Vad skulle du säga om du får tillfälle att träffa henne?

- Jag skulle uppmuntra henne att omvärdera den etablerade bilden av hur vi kan driva frivillig musikundervisning i Sverige. Med samma momssats för samma tjänst kommer fler aktörer kunna aktivera fler musikintresserade människor. Små privata kulturföretag tillför flexibilitet. Med en blandfinansiering genom offentliga och privata medel stärks framtiden för många attraktiva arbetsplatser och ett blomstrande musikliv. Det ger nya skatteintäkter också, säger Gabriele.

Kraften att kämpa vidare hittar Gabriele i den glädje som hon får uppleva hos de 600 elever som är inskrivna i Limus Musikskola varje termin.

- Eleverna är en stor drivkraft. Vi når många och vi behövs. Jag blir lycklig av att se skillnaden som musicerandet gör för unga och vuxna. Glädjen och de lysande

ögonen. I vårt yrke kan vi guida människor att tro på sig själva, att bli autentiska och ändå bra samspelare i samhället. Att få uppleva det på nära håll är underbart.

Även om hundratals elever, 24 timanställda lärare och en verksamhet som omsätter drygt sex miljoner kronor per år tar en stor del av Gabrieleles vakna tid så har hon inte släppt taget om musiken. Den konstnärliga och skapande sidan är en drivkraft.

- Inte varje vecka, men ganska ofta, har jag min lyxlördag där jag får träffa elever. Jag driver också olika projekt, just nu Carl Reinickes 200-årsjubileum och Pappa Bachs födelsedag. En privat musikskola är som en kreativ verktygslåda, avslutar Gabriele. •